

□ **Јавни позив Министарства рударства и енергетике намењен америчким компанијама које су заинтересоване за изградњу Реверзибилне хидроелектране „Ђердап 3“, а који је објављен на сајту Амбасаде Сједињених Америчких Држава (САД), поново је бацио светло на пројекат стар готово пола века.**

Рок за јављање на јавни позив истекао је 25. јуна, а према речима министарке рударства и енергетике Дубравке Ђедовић Хандановић, шест америчких компанија показало је интересовање за изградњу „Ђердапа 3“.

Нема сумње да је актуелна власт одлучила да изградњу ове хидроелектране препусти Американцима.

То је, донекле, постало јасно још у августу 2022. године, када се бивша министарка рударства и енергетике Зорана Михајловић састала са председником америчке компаније „Бехтел“ Стјуартом Џонсом.

Он је тада изјавио да је „Бехтел“ заинтересован да детаљније сагледа могућности за сарадњу са Србијом у области енергетике, између осталог и кроз финансирање претходне студије изводљивости за пројекат РХЕ „Ђердап 3“.

Након тога, ова америчка компанија је о свом трошку израдила претходну студију оправданости за „Ђердап 3“, међутим, тај документ није јавно објављен и није јасно шта је студија показала. Студија је завршена током 2024. године.

Све што јавност зна о студији сазнала је кроз саопштења и изјаве представника Министарства рударства и енергетике.

На основу тих информација познато је да је анализирано више варијанти инсталисане снаге (1.200 MW, 1.800 MW и 2.400 MW), али и карактер балансне снаге.

Изградња ове хидроелектране зависиће и од румунске сагласности, а тамошњи званичници су пре неколико година изразили забринутост да би „Ђердап 3“ могао да угрози рад „Ђердапа 1“ и „Ђердапа 2“.

Међутим, из Министарства су тврдили да су претходна студија оправданости, заједно са хидролошком студијом, показале да је укупни годишњи утицај „Ђердапа 3“ позитиван на производњу електричне енергије „Ђердапа 1“ и „Ђердапа 2“.

Круна препуштања изградње „Ђердапа 3“ Американцима било је потписивање Споразума о стратешкој сарадњи у области енергетике, који су у септембру 2024. године потписали министар спољних послова Србије Марко Ђурић и подсекретар за економски раст, енергетику и животну средину Хозе Фернандез.

Шта пише у документу?

„Овај споразум ће проширити могућности америчких компанија да улажу у енергетски

сектор Србије, укључујући промовисање америчких инвестиција које ће ојачати стратешко партнерство САД и Србије“, писало је у објави Стејт департамента након потписивања споразума.

До сада се, када је реч о припреми пројекта „Ђердап 3“, одвијало баш како је предвиђено документом.

Консултације и размену информација који су описани у овом ставу спроводиће, са српске стране, Радна група из става 4 овог члана, а са стране САД, Министарство трговине, и друга министарства или агенције које одреде Сједињене Државе;

- (c) истраживања и идентификације начина финансирања и економских структура, и других облика подршке, који би могли да подрже финансирање Пројекта, укључујући додатне параметре за побољшање комерцијалне структуре Пројекта у настојању да се омогуће потенцијална улагања од стране компанија из САД; и
- (d) других таквих облика сарадње у области енергетике које могу предложити и одобрити обе Стране.

4. Поступак избора добављача за реализацију активности и пројекта предложених овим споразумом спроводи Влада Србије у складу са законом о јавним набавкама Републике Србије:

(a) Србија ће основати Радну групу коју чине чланови Владе Србије. Ниједно лице, агенција нити званичник из САД не може учествовати у Радној групи;

(b) након идентификовања Пројекта, Србија ће доставити Сједињеним Државама јавни позив у сврху обавештавања компанија из САД које су заинтересоване да конкуришу за имплементацију идентификованог Пројекта. Србија ће у свом позиву навести и особу за контакт из Владе Србије којој ће заинтересоване компаније из САД моћи да доставе своја писма о заинтересованости за идентификовани Пројекат;

(c) након што им од стране Србије буде достављен јавни позив описан у претходном ставу, Сједињене Државе ће моћи да публикују, путем средстава која буду сматрале одговарајућим, могућност за компаније из САД да изразе своју заинтересованост за учешће у идентификованом Пројекту, у мери у којој је то у складу са циљевима овог споразума. Приликом објављивања информације о постојању такве могућности, Сједињене Државе ће такође укључити и информацију о контакт особи коју је доставила Србија. Сједињене Државе не могу деловати као посредник или заступник у вези са било којим Пројектом, нити ће прослеђивати понуде на тендеру, понуде, предлоге или

СПОРАЗУМ
ИЗМЕЂУ
ВЛАДЕ СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА
И
ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
О
СТРАТЕШКОЈ САРАДЊИ У ОБЛАСТИ ЕНЕРГЕТИКЕ
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Влада Сједињених Америчких Држава (у даљем тексту „Сједињене Државе“) и Влада Републике Србије (у даљем тексту: „Србија“) и у даљем тексту заједно: „Стране“;

ПОТВРЂУЈУЋИ да обе земље имају пријатељске и продуктивне односе и да настоје да унапреде билатералне односе у области енергетике;

ИМАЈУЋИ У ВИДУ Меморандум о разумевању између Владе Сједињених Америчких Држава и Владе Републике Србије о сарадњи у области инфраструктуре потписан у Београду 06. септембра 2018. године;

ПОТВРЂУЈУЋИ заједнички став да сарадња представља важну компоненту њиховог билатералног стратешког односа и да може да игра виталну улогу у унапређењу сигурности снабдевања Србије енергијом, истовремено обезбеђујући значајне додатне користи за енергетску безбедност Сједињених Држава;

ИМАЈУЋИ У ВИДУ закон Србије који регулише јавне набавке;

ПОТВРЂУЈУЋИ обостране намере да се пројекти јавних набавки спроводе потпуно у складу са домаћим и међународним правом, као и најбољим међународним праксама које се односе на спречавање, откривање и кривично гоњење корупције; и

ИЗРАЖАВАЈУЋИ обострани интерес за даље јачање постојећих веза између две земље и, посебно, промовисање учешћа и улагања приватног сектора из САД у комерцијалне енергетске пројекте, са акцентом на пројекте чисте енергије, у Србији;

